

Wmo-Adviesraad Amsterdam Zuidoost

Amsterdam Zuidoost, 15 december 2008

Betreft: Advies inzake maatschappelijke steunsystemen

Kenmerk: WMOA-2008-006

Geacht DB,

U heeft ons gevraagd om advies uit te brengen over "Meedoen; Plan van aanpak maatschappelijke steunsystemen Zuidoost, concept" dat wij voor onze vergadering van 8 december jl. ter bespreking aangeboden hebben gekregen.

In onze vergadering van 27 oktober jl. heeft Irma van den Heuvel ter voorbereiding op dit plan een mondelinge (PowerPoint) presentatie gegeven over Maatschappelijke Steun Systemen (MSS), zijnde een nieuwe werkwijze van het Meldpunt Zorg en Overlast. Daarin legde zij uit dat het bij MSS gaat om naasten een rol te laten spelen bij het hervinden van de regie in iemands eigen situatie, in samenwerking met zorginstellingen; door het ervaren van de steun van een MSS iemand zover krijgen dat hij hulp vraagt en zo potentiële overlast voorkomen wordt. Vanuit zorg en dus proactief, en voor een lange termijn resultaat. Het aanvankelijke aanbod is concreet: hulp bij thuisadministratie en het organiseren van ontmoeting. Doel: voor 30 gevallen in 2008 en 50 in 2009. Uitvoering i.s.m. partners (Kansrijk ZO, Wmo-loket, 12+, preventie huisuitzetting, multiprobleemgezinnen). In 2008 wordt in De Meren een pilot gedaan waarbij doelgroep, routes en product worden verkend. Het plan van aanpak zal verder gaan over de processen, methodieken, samenwerkingsafspraken, het aanbod en de communicatie/voorlichting.

Vragen en suggesties die toen aan de orde kwamen vanuit de Wmo-Adviesraad:

- Hoe wordt omgegaan met mensen die niet benaderd willen worden? Hoe wordt omgegaan met de privacy van cliënten? Wat als ze medewerking weigeren?
- Hoe wordt er voor gezorgd dat de hulp niet te vrijblijvend is? Hoe wordt omgegaan met culturele verschillen, verschillen in waarden; vanuit welke onderliggende waarden wordt gehandeld?
- Hebben ouderenadviseurs van de MaDi niet dezelfde benadering?
- Gelukkig wordt de groep van 12+ expliciet genoemd. Maar wat wordt gedaan aan de wachtlijsten bij Jeugdzorg, waardoor niet een heel gezin geholpen kan worden?
- Welke organisaties zitten er zoal in het netwerk in Zuidoost?
- Expliciete aandacht is nodig voor de visie op de mens van waaruit een project als dit wordt ontwikkeld; dit is belangrijk om goed over een project te kunnen communiceren, anders denkt men bijv. dat het door bezuinigingen is ingegeven.
- Het is verstandig het effect van het project goed te monitoren, want het is een dure aanpak.
- De omgeving is vaak heel bepalend bij het ontstaan van overlastgevallen. Slecht voorbeeld doet slecht volgen, door de jeugd

Voorliggend Plan van Aanpak MSS houden we mede tegen het licht van deze eerdere vragen en opmerkingen.

Wij complimenteren u in algemene zin over de helderheid van dit plan, qua visie, doelen en aanpak, in kwaliteit en kwantiteit. Belangrijkste commentaar van de Adviesraad in dezen is echter dat onvoldoende vanuit de vraagkant wordt gewerkt; dan gaat het om hulp bij het (her)nemen van de eigen regie, zodat iemand zich weer zelf verantwoordelijk voelt en weet voor zijn of haar eigen leven, en deel kan (blijven) nemen aan de samenleving, en van daar uit het eventueel mobiliseren van het eigen netwerk. Deze kerngedachte van de Wmo dient leidend te zijn. Het risico is anders dat het project - dat veel geld kost per case - zijn doel voorbijschiet. Dit omdenken, als meldpunt, heeft zijn doorwerking op de langere termijn: als het meldpunt verandert, verandert het aanbod ook.

Het plan heeft een ambitieuze doelstelling wat betreft bekendheid bij de bevolking van wat MSS is, voor wie het bedoeld is, waar je jezelf of iemand die zorg nodig heeft kunt melden en hoe de melding behandeld wordt. Minder van die ambities zien we terug bij het aantal te behandelen cases (n=70; 'een druppel op de gloeiende plaat'). Daarbij wordt bovendien uitgegaan van een haalbaar geachte caseload van 40-50, op basis van landelijke cijfers, maar daarover heeft de raad twijfels, omdat stedelijke problematiek toch wat meer aandacht vraagt dan elders. De raad adviseert een caseload van 30-40, zeker in zo'n eerste jaar. Desondanks heeft de raad er begrip voor om al werkende te beginnen zonder dat er volledig zich te is op waar de probleemgevallen zitten en hoeveel dat er zijn. Een ander vraag betreft de keuze voor welke 70. Er wordt gesproken over 2 pilots. Ons advies in dezen zou zijn om zo een zo divers mogelijke selectie te maken zodat zo veel mogelijk verschillende ervaringen worden opgedaan en - middels deze representanten - zoveel mogelijk vindplaatsen voor de toekomst kunnen worden geïdentificeerd. Daarbij wordt ook gesuggereerd om onderwijsinstellingen nadrukkelijk tot de vindplaatsen te rekenen.

Wij pleiten ervoor om 2009 te zien als een soort Pilotjaar waarin zoveel mogelijk ervaring wordt opgedaan met de methodiek en de thematiek, en aan de hand van de verschillende problematieken te traceren waar en hoeveel van dergelijke probleemgevallen te verwachten zijn en hoe die in de toekomst al dan niet verschillend te benaderen zouden zijn. Duidelijk is voor ons dat de uitkomsten van deze Pilot (met daarbinnen enkele subpilots, zoals thans ook verwoord in het plan) van grote invloed is op de jaren na 2009, zowel inhoudelijk als financieel. De impact daarvan is vooralsnog absoluut niet in te schatten, maar verdient veel aandacht in het najaar van 2009. Graag zien wij tegen die tijd als Wmo-Adviesraad de eerste evaluatie n.a.v. de resultaten terug: wat is er te zeggen over het totaal aantal hulpvragers en de diversiteit in problematieken, is er een goed overzicht van de vindplaatsen, hoe ziet de sociale kaart eruit, hoe hebben de verschillende methodieken gewerkt, is er een goed kosten-baten analyse opgesteld etc. De methodiek van de 'eigen kracht' is erg 'in' tegenwoordig, maar onderzocht zou moeten worden in 2009 hoe elementen uit deze methodiek van binnen uit, dwz door de bestaande medewerkers, kunnen worden ingezet om op die manier kosten te besparen (uiteraard na een goede training, met aandacht voor de diepere achtergronden van deze methodiek).

In het onderdeel 'financiën' zitten wat slordigheden; de optelsom klopt bijvoorbeeld niet. Ook in de tekst worden weer andere bedragen genoemd dan in de begroting staan.

Wij wensen u succes met de uitvoering van dit project en horen graag uw respons op ons advies en overwegingen een week voor onze volgende vergadering (26 januari 2009)

Met vriendelijke groet,

Namens de Wmo-Adviesraad,

Dr. Anne Stijkel, voorzitter